

Forfatter: Brorson, Hans Adolph

Titel: Den yndigste rose er funden

Citation: Brorson, Hans Adolph: "Den yndigste rose er funden", i Brorson, Hans Adolph: *Troens rare Klenodie, 1.-2. del.* - 1951, 1951-56, s. 40. Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/catalog/adl-texts-brorson01-shoot-workid67245/facsimile.pdf> (tilgået 13. marts 2024)

Anvendt udgave: Troens rare Klenodie, 1.-2. del. - 1951

Vor riigdom, lyst og ære
Skal JEsus ene være.

Nr. 10.

Jeg er en rose i Saron, Cant. 2. v. 1.

Mel. Mod sorgen og klagen etc.

Den yndigste rose er funden
Blant stiveste tornede oprunden,
Vor JEsus den deyligste pode
Blant syndige mennisker grude.

Nr. 10. *AJU*: 1, 4: *mennisker] mennesker* Jb. 6:7.

Nr. 10. Original. Salomon viser påvirkning fra Elias Naefs »Jeg kaster mig ned og hejnhrere. Zions Sangs og Sucke, 1688, s. 50 ff. (Niels Møller i Edda, 1918, s. 94 ff.; E. Frandsen, auf. skr., s. 21 ff.). —Overskriftten: *canticum. Hejsangen. Brorson fortæller ordene: »Jeg er en rose i Saron» som tal af brudgommen i Hejsangen, altså fulgt hans opfattelse som Kristi ord. I virkeligheden er det sikkert brudens ord; men der har dog været adskillige fortællere, som har taget dem om brudgommen. Denne opfattelse møder vi også hos Kingo, der i julesalmen »Op herte, op med fyrig troes tilstær Jesuhsarmet som om Saron dælig roses knop». — 1, 3; pode] Betydningen af dette ord er yderst vigtig for forståelsen af salmen. To betydninger er hændelige: 1) podekrist, 2) ung plantet. Skulle den første give mening, måtte tanken være den, at Jesus er indpået på menneskelederens træ. Hertil kunne man antage 4, 3-4: *At rense og ganske forside Vor venies fordele grude;* men 4, 1 tider imod, idet der står: *Da lod Gud en rose opdyge;* der er altså taakt på en rose, der vokser op af jorden, og side på en indpodning, der foretages ved et træ. Selve det to linier 1, 3-4: *Vor JEsus den deyligste pode Blant syndige mennesker grude,* tyder også i anden retning: de sliger, at han voksende op som en blandt de andre; det er ikke indpåning. Og heller ikke 5, 4, hvor det hedder, at Jesus giver *nedskifte i verterne*, lader sig tilpasse til tanken om forståeling af et træ. Vi må derfor foretrække den anden betydning: ung plantet. Det finder vi hos Brorson i hans prædiken om Jesu forlæs abenbarelse efter opstandelsen (Svanesang, 1765, s. 116), hvor han siger: »Maria Magdalena er som en udylig Pode, der har slægt dybe Rødder, hvilken ej allene kan bæthane, men endogse vore, bænde ved Hegn og Snæ-Skinne. Billedet her i salmen er så holdt i en vis ubestørrelshed. Der er ikke sagt noget om mæden, hvorpå roses indvirker på de andre vækster. Det er vel blot ved at være der. Det er ved at gøre blandt syndige mennesker (v. 1), at den renser og forsøder den fordelede grude. I det hele må man forestå, at rosesbilledet altså gør sig gældende som en gennemtært allegori. Det er ikke engang fastholdt gennem hele salmen; i v. 5 blander tanken om at have yndige frugter — altså et helt andet billede — sig ind, jfr. 2, 2. Roserbilledet virker ved sin stemning og behersker på den mindre salmer; men det udnyttes ganske frit under vekslande former (rosene varze i dale, 8, 4; roseen som smykke, v. 9 og 10). Andre opfattelser: hos Hans Brix, Tonen fra Himmel, 1912, s. 18 ff.; Niels Møller, auf. skr., s. 86 ff.*

2. Alt siden vi table den ære,
Guds billede frugter at bære,
Var verden forvildet og øde,
Vi alle i synden hordede.

3. Som tidsler ey mere kand due,
End kastes i braendende lue,
Saa tiente ey verden til andet,
End vorde ved ilden forbanded.

4. Da lod Gud en rose opskyde,
Og sæden omsider frembryde,
At rense og gandske forsyde
Vor vextes fordervede grøde.

5. Saa blomstrer Guds kirke med ære,
Og yndige frugter kand bære,
Thi JESUS dens grøde opiver,
Og vedskæ i vesterne giver.

6. Al verden nu burde sig fryde,
Med psalmer mangfoldig udtryde,
Men mangen har aldrig fornommen,
At rosen i verden er kommen.

7. Forhærdede tidsel-gemætter,
Saa stive som torné og støtter,
Hvi holdé I eder saa ranke?
I stoltheds fordervede tanke?

6, 3: *mangen*] mange A. 7, 1: *tidsel-gemætter*] *tidsel-gemætter* 11-7. 7, 2: *støtter*] *støtter* JL-2.

2, 1: *alt siden*] lige siden. — 2, 2: *Guds billede*] 1. Mos. 1, 26-27; med de *frugter*, som følge af at være skabt i *Guds billede*, menes livet i lydighed mod Gud, som det blev leveret før syndefaldet, Jfr. nr. 87, 2-4; 89, 1-4. — 2, 4: *vi alle*; der menes: alle mennesker, før frelseren kom. — 4, 1-2: sæden, der ligesom en rose betegner Jesus, ur del kendte bibelske udtryk: kirkedoms sæd (afkom), 1 Mos. 3, 15, Abrahams sæd, 1. Mos. 22, 18, Davids sæd, 2. Sam. 7, 12, opfattet om den forsvundede Messias, Gal. 3, 16; *omside* henviser til den lange forventningsåld under den gamle lagt.

8. Ach søger de nedrige steder,
I støvet for Frelseren græder,
Saa fæse I vor JEsum i tale,
Thi roserne voxer i dale.

9. Nu, JEsu, du stedse skal være
Min smykke, min rose og ære,
Du gandske mit herte betager,
Din sædhed jeg finder og smager.

10. Min rose mig smykker og pryder,
Min rose mig glæder og fryder;
De giftige lyster hand døder,
Og korset saa liflig forspøder.

11. Lad verden mig alting betage,
Lad tornene rive og nage,
Lad hirret kun daane og briste,
Min rose jeg aldrig vil miste.

Nr. 11.

En lidet Psalme for børnene.

*Hvæt I aldriq last, at af de umynndiges og ctendes mund skal du
berede en løf. Matth. 21. v. 18.*

Mel. Ach levende Gud, jeg bekliender for. 22
Eller og: JEsu sude bukommelse.

Her kommer dine arme smaa,
O JEsu, i din stalde at game,
Oplys enhver i siel og sind,
At finde vejen til dig ind.

2. Vi løbe dig med sang imod,
Og kysse støvet for din fod.

8,3: *fæse*] *faae*] *faae* A; 8,4: *moxee*] *voxer* A.
Nr. 11. AJ-L. 2,2: kysse] *kysser* A.

8,1: *nedrig*] lavtiliggende. . . 9,4: *findes*] føler.

Nr. 11. Original. Salmen har samme versemål som Elias Nauts Julesalme »Op Sig! op Herte, skynd dig frem«, Aandelig Jule-Stue, 1600, s. 6. flg., og v. 7 viser påvirkning fra denne salmes v. 15.